

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Mistycyzm i archaiczne techniki ekstazy, PG_00200633						
Kierunek studiów	Religioznawstwo (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Antropologii -> Zakład Studiów nad Religią						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Andrzej Migda					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	W ramach zajęć studenci zostaną wprowadzeni w fascynujący świat zjawisk religijnych, koncentrując się na archaicznych metodach osiągania zmienionych stanów świadomości. Program obejmuje szczegółowy opis szamanizmu, w tym jego historię, definicję oraz fenomenologię rytuałów, a także symbolikę stroju, procesy inicjacji oraz wyposażenie szamańskie. Uczestnicy zajęć zdobędą wiedzę na temat społecznych ról, funkcji i obowiązków szamanów, a także ich znaczenia jako elementu kulturowego, religijnego i społecznego w różnych tradycjach. Omówione będą zarówno tradycyjne, jak i współczesne praktyki szamanistyczne, a także struktura doświadczenia mistycznego i jego charakterystyczne cechy, sięgające od misteriów greckich po nowoczesne aspekty mistycznej religijności, zwłaszcza w kontekście dynamicznego rozwoju ruchu pentekostalnego, który obecnie odgrywa kluczową rolę w chrześcijaństwie na świecie.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[RELL3_W07] Zna w zaawansowanym stopniu metody badawcze i narzędzia warsztatu religioznawcy, w tym metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury	Zna typologię doświadczeń rytualnych związanych ze stanami zmienionej świadomości oraz potrafi opisać rozwój tego typu fenomenów na przestrzeni wieków w różnych kulturach na całym świecie.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[RELL3_K01] Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej stałego poszerzania oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków. Student samodzielnie zdobywa i utrwala wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny przy zastosowaniu nowoczesnych technik pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji, zgodnie ze wskazówkami opiekuna naukowego. Stosuje podstawowe umiejętności badawcze w zakresie religioznawstwa korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego. Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi.	[SK2] prezentacja/projekt/referat/raport [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[RELL3_U01] Potrafi prawidłowo dobierać źródła i poprawnie stosować metody badawcze właściwe dla warsztatu badawczego religioznawcy	Ma uporządkowaną, zaawansowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, zagadnienia teoretyczne oraz metodologię z zakresu archaicznych technik ekstazy oraz mistycyzmu.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[RELL3_U05] Potrafi przygotować prace pisemne w języku polskim i wybranym języku obcym, prawidłowo stosując profesjonalną terminologię i aparat naukowy	Potrafi przygotować prace pisemne dotyczące przedmiotowych doświadczeń religijnych, prawidłowo stosując profesjonalną terminologię i aparat naukowy.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[RELL3_W02] Ma uporządkowaną, zaawansowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, zagadnienia teoretyczne oraz metodologię z zakresu nauk o kulturze i religii	Ma uporządkowaną, zaawansowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię, zagadnienia teoretyczne oraz metodologię z zakresu archaicznych technik ekstazy, oraz mistycyzmu. Zna typologię doświadczeń rytualnych związanych ze stanami zmienionej świadomości oraz potrafi opisać rozwój tego typu fenomenów na przestrzeni wieków w różnych kulturach na całym świecie.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport
	[RELL3_U06] Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków	Student samodzielnie zdobywa i utrwala wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny przy zastosowaniu nowoczesnych technik pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji, zgodnie ze wskazówkami opiekuna naukowego. Stosuje podstawowe umiejętności badawcze w zakresie religioznawstwa, korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[RELL3_W01] Ma zaawansowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu nauk humanistycznych w systemie nauk, ich terminologii, specyfice przedmiotowej i metodologicznej	Studnet zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego. Jest otwarty na nowe idee i gotowy do przeformułowania swojego stanowiska. Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu w zakresie religioznawstwa. Uczestniczy w życiu kulturalnym korzystając z różnych mediów i różnych jego form.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	Kurs ten oferuje dogłębną analizę różnorodnych technik ekstazy, obejmując transy, które są integralną częścią tradycyjnych kultur oraz społeczności łowców i zbieraczy. Przeanalizujemy fenomenologię i rytuały szamańskie, a także mistyczne aspekty religijnych doświadczeń w kontekście Islamu, Chrześcijaństwa i Judaizmu. Zajmiemy się szczegółowym opisem poszczególnych fenomenów religijnych, koncentrując się na ich historycznych kontekstach oraz cywilizacyjnym znaczeniu w różnych kulturach na całym świecie. W badaniach nad mistycyzmem poruszymy również kwestie dotyczące powstawania ludzkiej świadomości oraz jej neurobiologicznych podstaw, co pozwoli na głębsze zrozumienie zjawisk duchowych i ich wpływu na rozwój cywilizacyjny.		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	kolokwium ustne	55.0%	55.0%
	Udział w dyskusji, umiejętność analizy tekstów źródłowych, znajomość lektur, obowiązkowa obecność.	55.0%	45.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	M. Eliade, Szamanizm i archaiczne techniki ekstazy, Warszawa 1994; A. Wierciński, Magia i religia. Szkice z antropologii religii, Kraków 1994; A. Migda, Mistycyzm pentekostalny, Kraków 2013; A. Szyjewski, Szamanizm, Poznań 2024; T. Sikora, Użycie substancji halucynogennych a religia. Perspektywy badawcze na przykładzie zagadnień rytuału i symbolizacji, Kraków 1999; A. Szyjewski, Etnologia religii, Kraków 2001; A. Migda, Egzorcyzm pentekostalny, Warszawa 2010. M. Eliade, Inicjacje, obrzędy, stowarzyszenia tajemne, Kraków 1993; J. Dębiec, Opętanie, Próba psychopatologicznego ujęcia problemu, Kraków 2000; R. Otto, Mistyka Wschodu i Zachodu, Warszawa 2000; J.A.Kłoczowski, Drogi człowieka mistycznego, Kraków 2001;	

	Uzupełniająca lista lektur	<p>P. Vitebski, Szaman, Warszawa 1996;</p> <p>J.S. Wasilewski, Podróże do piekieł. Rzecz o misteriach szamańskich, Warszawa 1996;</p> <p>D. Wulff, Psychologia religii, klasyczna i współczesna, Warszawa 1999;</p> <p>Leksykon mistyki, red. P. Dinzelbacher, Warszawa 2002;</p>
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza porównawcza technik ekstاتycznych w szamanizmie syberyjskim, sufizmie i mistyce chrześcijańskiej. • Rytuały przejścia a doświadczenie mistyczne: inicjacje szamańskie, medytacja zen, praktyki sufich. • Badania nad neuronalnymi korelatami stanów mistycznych: EEG, fMRI i eksperymenty z substancjami psychoaktywnymi. • Kontrowersje wokół koncepcji mózgu religijnego: czy ekstaza ma biologiczne podłoże? • Mitologia a praktyki ekstатyczne: rola mitów w legitymizacji rytuałów (np. mit o Orfeuszu w greckich misteriach). • Synkretyzm religijny: połączenie szamanizmu z chrześcijaństwem. • Współczesne adaptacje technik archaicznych (np. użycie bębnów w terapii transowej). • Wizje mistyczne jako inspiracja dla sztuki: od ikon bizantyjskich po współczesne instalacje multimedialne. • Mistyczne doświadczenia jedności z naturą w filozofii deep ecology i ruchach New Age. • Szamanizm jako narzędzie ochrony przyrody: rdzenne rytuały a współczesny aktywizm ekologiczny. 	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.